

NORGES HØYESTERETT

Den 5. desember 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-02047-A, (sak nr. 2007/281), sivil sak, anke,

AS Reinsfjell

(advokat Stephen Knudtzon)
Rettslig medhjelper:
(advokat Erik Samuelson)

mot

SHS Nordbank AG, Copenhagen Branch (advokat Magnus Hellesylt)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Øie**: Saken gjelder tolkning og anvendelse av finansavtaleloven § 61 første ledd, som blant annet har krav til innholdet i en kausjonsavtale.
- (2) Thrane-Gruppen AS var inntil 1997 et familieeid selskap med søstrene Grete og Nanna Thrane som hovedaksjonærer. Den ankende part – AS Reinsfjell – ble stiftet i 1983, i hovedsak for å forvalte de faste eiendommene i Thrane-Gruppen AS.
- (3) I 1997 besluttet søstrene Thrane å børsnotere selskapet, og familien Thrane solgte seg ned slik at de satt igjen med rundt 45 prosent av aksjene. Børsnoteringen svarte ikke til familiens forventninger, og i 1999 ønsket søstrene Thrane å kjøpe tilbake de øvrige aksjene og ta selskapet av børs. For dette formål ble Reinsfjell Holding AS stiftet. Familien Thranes aksjepost i Thrane-Gruppen AS ble overført til holdingselskapet, som også sto for tilbakekjøpet av de øvrige 55 prosent av aksjene.
- (4) Aksjekjøpet ble finansiert av den danske avdelingen av den tyske banken Landesbank Schleswig-Holstein Girozentrale – også omtalt som LB Kiel – som etter en sammenslåing i dag er SHS Nordbank AG. En avtale benevnt Senior Secured Term Loan Agreement mellom LB Kiel og Reinsfjell Holding AS om lån av 161,2 millioner norske kroner ble undertegnet 30. august 1999. Aksjene i Thrane-Gruppen, som på dette tidspunktet var blitt et allmennaksjeselskap, ble stilt som pant for lånet.

- (5) Grete og Nanna Thrane var henholdsvis styreformann og styremedlem både i Reinsfjell Holding AS og i AS Reinsfjell. Anders Edbo var daglig leder i AS Reinsfjell. Selskapet var forretningsfører for Reinsfjell Holding AS, og Edbo fungerte i praksis derfor også som daglig leder i holdingselskapet.
- (6) For å kunne betjene lånet var Reinsfjell Holding AS avhengig av overføringer fra Thrane-Gruppen ASA. Holdingselskapet hadde ingen andre inntektskilder. På grunn av svake resultater og anstrengt økonomi i Thrane-Gruppen ASA ble det høsten 2000 innledet forhandlinger mellom holdingselskapet og banken om mulige lettelser i avdragsbetalingene. Partene kom til enighet om slik utsettelse mot at AS Reinsfjell stilte garanti for 15 millioner kroner frem til lånesaldoen – som på dette tidspunktet var på 139,2 millioner kroner – var nede i 119,2 millioner. De nye vilkårene ble nedfelt i en tilleggsavtale som ble undertegnet 3. april 2001.
- (7) Den økonomiske situasjonen i Thrane-Gruppen ASA var fortsatt vanskelig, og allerede høsten 2001 tok Reinsfjell Holding AS initiativ til nye reforhandlinger av låneforholdet. Forhandlingene endte med at banken 21. desember 2001 sendte en telefaks til Anders Edbo med tilbud om en ”restruktureringspakke”, hvor de deler som er sentrale for de spørsmål Høyesterett har til behandling, lyder slik:

”Re. NOK 161,2 million Senior Secured Term Loan Agreement dated August 30th, 1999

We are pleased to present a summary of LB Kiel’s proposal for restructuring of the above Loan Agreement based on the most recent discussions:

Conditions of the restructuring package:

- Owners undertake to inject cash in the amount of NOK 20 million to Reinsfjell Holding AS before the end of first Quarter 2002;
- Reinsfjell AS to provide to LB Kiel an unconditional irrevocable guarantee covering 25 % of the outstanding loan to LB Kiel at all time. ...
- Completing the Factoring agreement for NOK 60 million ...
- Extraordinary repayment of the outstanding loan to LB Kiel of NOK 25 million, of which NOK 20 million to be paid in upon signing of the Factoring agreement, and the remaining NOK 5 million to be paid in on June 30th, 2002;
- ...

...

On its behalf LB Kiel agrees to extend the existing tenor of the loan by two and a half years and to introduce a new repayment schedule. The amended repayment schedule is as follows:

Date	Amount
3-apr-02	2.500
3-nov-02	2.500
3-apr-03	4.000
3-nov-03	4.000
2-apr-04	4.500
3-nov-04	4.500
3-apr-05	7.000
3-nov-05	7.000
3-apr-06	8.000
3-nov-06	8.000
3-apr-07	8.500

3-okt-07	8.500
3-apr-08	9.500
3-okt-08	9.500
3-apr-09	10.600
3-okt-09	10.600

... (The schedule above does not include the NOK 20 million + NOK 5 million extraordinary repayment of the Loan in the first half of 2002).

...”

- (8) Banken gikk altså med på en ny nedbetalingsplan og samtykket i at Thrane-Gruppen ASA inngikk en factoringavtale. Som motytelse ble det blant annet stilt krav om at eierne i Reinsfjell Holding AS skulle skyte inn 20 millioner kroner i selskapet og om ekstraordinære nedbetalinger av lånet på til sammen 25 millioner kroner. I tillegg var det en betingelse at AS Reinsfjell stilte garanti for 25 prosent av lånesaldoen til enhver tid. Det er denne garantien saken for Høyesterett gjelder.
- (9) Samme dag – 21. desember 2001 – ble dokumentet underskrevet av Anders Edbo på vegne av både Reinsfjell Holding AS og AS Reinsfjell og sendt per telefaks tilbake til banken.
- (10) Partene var enige om at det på basis av det som var avtalt 21. desember 2001, skulle settes opp en ny låneavtale – ikke bare et tillegg. Det ble utarbeidet flere utkast til avtale, men noen avtale ble ikke underskrevet. Flere punkter som var regulert i avtalen 21. desember 2001, ble imidlertid gjennomført.
- (11) Thrane-Gruppen ASA hadde fortsatt dårlige resultater og en anstrengt likviditetssituasjon. Overføringene til Reinsfjell Holding AS ble etter hvert stanset. Det førte til at banken erklærte at lånet var misligholdt, og at den anså hele lånet for forfalt. Den 25. oktober 2002 gjorde banken garantiansvar gjeldende overfor AS Reinsfjell. Kravet ble bestridt.
- (12) Ved stevning 24. februar 2004 reiste HSH Nordbank AG søksmål mot AS Reinsfjell ved Asker og Bærum tingrett med krav om oppfyllelse av garantien. AS Reinsfjell gjorde blant annet gjeldende at det ikke var inngått en bindende garantiavtale, og at avtalen uansett var ugyldig fordi innholdskravet i finansavtaleloven § 61 første ledd ikke var oppfylt. Tingretten avsa 9. mai 2005 dom med slik domsslutning:

”1. AS Reinsfjell dømmes til innen 14 – fjorten – dager å betale til HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch, NOK 33.810.779,50 – kronertrettitremillioneråttehundreogtusenstyvhundreogsyttinikronerogfemti øre –, tillagt misligholdsrente ved månedlig kapitalisering fra 1. april 2005 og til betaling skjer. Misligholdsrenten skal utgjøre (i) 1 – én – måneds Norwegian Interbank Offered Rate (beregnet kl 11.00 på Reuters side NIBP, eller den side som avløser denne, 2 – to – virkedager før den første virkedagen i hver måned) tillagt (ii) 2,75% pro anno.

2. Hver av partene bærer sine omkostninger.”

- (13) Tingretten fant at det var inngått en avtale om garantistillelse, og at anførselen om at garantien var ugyldig etter finansavtaleloven § 61 ikke kunne føre frem.
- (14) AS Reinsfjell påanket dommen til Borgarting lagmannsrett, som 15. desember 2006 avsa dom med slik domsslutning:

”1. Tingrettens dom, domsslutningens punkt 1, stadfestes.

2. I saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten betaler AS Reinsfjell til HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch, 2.171.750 – tomillioneretthundreogsyttientusensjuhundreogfemti – kroner (NOK), innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom, med tillegg av lovens morarente fra forfall til betaling skjer.”

- (15) Lagmannsretten fant, som tingretten, at det var inngått en gyldig bindende avtale om garantistillelse.
- (16) AS Reinsfjell har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen. Anførselen om at det ikke er inngått noen gyldig garantiavtale er ikke opprettholdt. For øvrig står saken i det vesentlige i samme stilling for Høyesterett som for lagmannsretten.
- (17) Den ankende part, *AS Reinsfjell*, har i korte trekk anført:
- (18) For at en garanti skal være gyldig, må det foreligge en skriftlig kausjonsavtale som angir kausjonsbeløpets størrelse eller det høyeste beløpet kausjonen skal sikre, jf. finansavtaleloven § 61 første ledd. Bestemmelsen, som er preseptorisk, må forstås slik at det må inntas et maksimumsbeløp – en bestemt sum – i selve garantien. Dersom det skal godtas at kausjonens omfang fastsettes indirekte ved en prosentangivelse, må kausjonsavtalen under enhver omstendighet inneholde opplysninger om alle faktorer som er nødvendige for å beregne kausjonens beløpsmessige omfang. I tillegg må det kreves at det beløpet som følger av den beregning kausjonsavtalen gir anvisning på, utgjør det beløp som partene faktisk har avtalt skal være kausjonens omfang eller maksimalansvar.
- (19) Ordlyden og forarbeidene, jf. særlig Ot.prp. nr. 41 (1998–99) side 74, taler for en slik forståelse. Det samme gjør formålet med bestemmelsen, som blant annet er å skape notoritet rundt kausjonsavtalen og forutberegnelighet for kausjonisten. Det må også vektlegges at det er en klar ubalanse mellom partene, hvor banken som finansinstitusjon er den profesjonelle part, at finansavtaleloven § 61 er lett å etterleve, at det ikke vil ramme banken tilfeldig om kausjonsavtalen blir ansett som ugyldig, og at gyldighetskravet er nøye overveid av lovgiverne.
- (20) Den ankende part har videre vist til at finansavtaleloven § 61 langt på vei samsvarer med spesialitetsprinsippet i panteloven § 1-4, jf. Ot.prp. nr. 41 (1998–99) side 74 og Rt. 2003 side 1722, som klargjør forståelsen av panteloven § 1-4.
- (21) Telefaksen 21. desember 2001 oppfyller ikke gyldighetskravet i finansavtaleloven § 61 fordi den ikke inneholder noen beløpsbegrensning, og en slik begrensning heller ikke er avtalt med kausjonisten. Den angir bare at kausjonen skal gjelde 25 prosent av ”the outstanding loan to LB Kiel”, og har ikke opplysning som gjør det mulig å beregne kausjonens beløpsmessige omfang indirekte.
- (22) Heller ikke referansen innledningsvis i telefaksen til lånebeløpet på 161,2 millioner kroner er en slik beløpsmessig angivelse som loven krever. Dette beløpet refererer seg til det opprinnelige lånebeløpet, og ikke til det beløp som partene hadde avtalt at kausjonen skulle gjelde, nemlig 25 prosent av restlånet, som på det aktuelle tidspunktet var på 134,2 millioner kroner. Konklusjonen må etter dette bli at kausjonsavtalen er ugyldig.

- (23) Ankemotpartens subsidiære anførsel om at telefaksen 21. desember 2001 må anses som en forkontrakt som medfører at AS Reinsfjell får samme ansvar som selskapet ville ha hatt under en gyldig garanti, kan ikke føre frem. De preseptoriske kravene til en garanti kan ikke omgås ved å kalle telefaksen for en forkontrakt. AS Reinsfjell har uansett oppfylt sitt løfte i telefaksen om å tilby en garanti. I tillegg kommer at rettsvirkningene av en uoppfylt forkontrakt eventuelt bare kan være erstatning for den negative kontraktsinteresse. I den foreliggende sak er imidlertid ikke vilkårene for erstatning oppfylt: Det foreligger verken ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng eller økonomisk tap.
- (24) AS Reinsfjell har lagt ned slik påstand:
- ”1. AS Reinsfjell frifinnes.
 2. HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch dømmes til å betale AS Reinsfjells saksomkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett med tillegg av lovens forsinkelsesrente, jf lov om rente ved forsinket betaling § 3 første ledd fra forfall og til betaling skjer.”
- (25) Ankemotparten, *HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch*, har i det vesentlige anført:
- (26) Telefaksen 21. desember 2001 oppfylder gyldighetsvilkårene i finansavtaleloven § 61. Lovens krav om at det skal gis opplysning om kausjonsavtalens størrelse sikter til taket på garantiansvaret, mens kravet om opplysning om det høyeste beløpet kausjonen skal sikre, sikter til taket på hovedstolen. Begge deler er angitt i den foreliggende sak, dels ved at garantien er maksimert til 25 prosent av ”the outstanding loan”, dels ved at lånet er angitt til 161,2 millioner kroner.
- (27) Det kan ikke være avgjørende at lånesaldoen er lavere enn det opprinnelige lånebeløpet. Siden dette medfører en lavere risiko for garantisten, er beskyttelseshensynet ivaretatt. I dette tilfellet kjente garantisten dessuten den eksakte lånesaldo. Eventuelt samsvar mellom angitt lånesaldo i garantidokumentet og faktisk lånesaldo i låneforholdet vil uansett bare eksistere inntil debitor foretar nedbetaling.
- (28) Forarbeidene til finansavtaleloven viser at alle hensyn bak § 61 er ivaretatt ved denne lovforståelsen, jf. NOU 1994: 19 side 181 og Ot.prp. nr. 41 (1998–99) side 72 og 115. Bestemmelsen, som har som sin viktigste oppgave å beskytte forbrukere, bør utenfor forbrukerforhold ikke tolkes strengere enn formålet tilsier. I forholdet mellom næringsdrivende er det ikke noe beskyttelsesbehov. Garantisten er profesjonell, om enn ikke i å yte kausjon, og har tilgang til advokatekspertise på finansiering. Nærheten mellom garantist og hoveddebitor i den foreliggende sak medfører dessuten full kunnskap om alle sider ved hovedforholdet, herunder lånesaldo, avdragsplan, rentevilkår og debitors betalingsevne. Garantien er del av et gjensidig bebyrdende avtaleforhold der banken har oppfylt sine forpliktelser.
- (29) Panteloven § 1-4 er en rettsvernsregel som skal beskytte tredjemenns interesser. Rettspraksis om bestemmelsen er derfor lite relevant.
- (30) Subsidiært anføres det at telefaksen 21. desember 2001 er en bindende forkontrakt om å utstede garanti. Forarbeidene forutsetter at en avtale som ikke oppfyller formkravene, etter omstendighetene kan opprettholdes som en bindende forkontrakt, jf. NOU 1994: 19

side 181. Forutsetningen må være at den aktuelle avtalen faktisk fremstår som en reell forkontrakt, det vil si en avtale som forplikter til inngåelse av en senere og mer utførlig kontrakt, og at det er et legitimt behov for oppdeling. Begge deler er tilfelle i den foreliggende sak.

- (31) Konsekvensene av mislighold er at banken har krav på erstatning for den positive kontraktsinteresse, tilsvarende det påberopte garantiansvar.

- (32) HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch, har lagt ned slik påstand:

”1. Lagmannsrettens dom stadfestes.

2. AS Reinsfjell dømmes til å betale HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch sakens omkostninger for Høyesterett med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.”

- (33) *Mitt syn på saken*

- (34) Jeg er kommet til at anken ikke fører frem.

- (35) Finansavtaleloven § 61 første ledd første punktum lyder slik:

”Kausjonsavtalen må for å være bindende være inngått skriftlig og inneholde opplysninger om kausjonsbeløpets størrelse eller det høyeste beløp kausjonen skal sikre.”

- (36) Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 59 første ledd bokstav c, hvor det heter at finansinstitusjonen før det blir inngått avtale om kausjon med en forbruker, skriftlig skal opplyse kausjonisten om blant annet kausjonskravets størrelse eller det høyeste beløp som kausjonen skal sikre, og § 61 andre ledd, som viser til denne bestemmelsen. Siden formuleringen er den samme i de to bestemmelser, har uttalelser i forarbeidene av betydning for forståelsen av de aktuelle begreper i § 59 første ledd bokstav c også betydning for tolkningen av § 61 første ledd.

- (37) Det følger av § 2 andre ledd at § 61 er ufravikelig også utenfor forbrukerforhold. Kravene i § 61 første ledd første punktum om skriftlighet og om hva kausjonsavtalen skal inneholde er følgelig gyldighetskrav som partene ikke kan avtale unntak fra.

- (38) Jeg forstår § 61 første ledd slik at begge de alternative innholds krav gjelder kausjonens omfang og størrelse, jf. også NOU 1994: 19 side 177. Alternativet ”kausjonsbeløpets størrelse” sikter til et bestemt angitt maksimumsbeløp, mens alternativet ”det høyeste beløp kausjonen skal sikre” sikter til et beløpsmessig maksimum angitt ved et øvre tak, for eksempel formulert ved at kausjonen skal sikre inntil én million kroner. Som uttalt i Ot.prp. nr. 41 (1998–99) side 74, har begge alternativer materielt sett det samme innhold. Formuleringen ”kausjonsbeløpets størrelse” passer best der størrelsen på den fordringen som skal sikres, er kjent på kausjonstidspunktet, mens formuleringen ”det høyeste beløp kausjonen skal sikre” passer best der kausjonen gjelder fremtidig gjeld av ubestemt størrelse eller varierende gjeld. Det følger av dette at kausjonsbeløpet kan settes høyere enn det partene tenker seg kan bli aktuelt.

- (39) Dersom kausjonen skal sikre hele hovedstolen, vil det være samsvar mellom størrelsen på hovedstolen på lånetidspunktet og kausjonsansvarets størrelse. Dersom kausjonen bare

skal sikre en del av hovedstolen, vil det derimot ikke være noe slikt samsvar. Det er ikke noe krav at kausjonsavtalen spesifiserer låneavtalen eller angir saldoen i det løpende låneforholdet.

- (40) Det fremgår av forarbeidene at kravet til kausjonsavtalens innhold er veloverveid, også når det gjelder kausjoner i næringsforhold, jf. blant annet NOU 1994: 19 side 40 til 41 og side 180 til 181 og Ot.prp. nr. 41 (1998–99) side 73 til 74. Hovedformålet er å styrke kausjonistens stilling – kausjonisten skal kunne forutberegne sin rettsstilling. Blant annet heter det i utredningen på side 181:

”Bestemmelsen i første ledd innebærer et forbud mot at det kausjoneres for ’ethvert mellomværende’ og/eller for ’ubegrenset beløp’. Bruken av slike kausjoner i forbrukersammenheng har visstnok vært sjeldne i de senere år. Kommisjonen mener at det ikke bør tillates inngåelse av slike kausjoner. ...

Innføring av spesialitetsprinsippet i kausjonsretten anser kommisjonen som viktig for at kausjonisten skal kunne forutberegne sin rettsstilling. Kausjoner som ikke begrenser kausjonens omfang når det gjelder beløp eller fordringsforhold, vil kunne føre til at kausjonistens stilling ved etterfølgende avtaler mellom kreditor og hovedskyldner, blir forverret i vesentlig grad.”

- (41) I proposisjonen side 74 heter det blant annet:

”Det følger videre av utkastet § 59 første ledd at slike opplysninger må tas inn i kausjonsavtalen for at denne skal være gyldig. Den formuleringen som er valgt, er langt på vei samsvarende med panteloven § 1-4 første ledd. De to alternativene har materielt sett det samme innhold. I begge tilfellene skal det angis en bestemt sum i penger. ...

Det er reist spørsmål om ikke angivelsen av kausjonskravets størrelse eller det høyeste beløp som kausjonskravet skal sikre, også bør omfatte et ansvar for renter og andre kostnader i hovedforholdet der det er avtalt at kausjonisten skal ha ansvar også for slike krav. Departementet er enig i at dette kan føre til økt forutberegnelighet for kausjonisten i den forstand at han alltid vil kunne forholde seg til en beløpsgrense som er et tak for hans maksimale ansvar. Faren ved en slik ordning er at institusjonene vil kreve at beløpsgrensen settes kunstig høyt for å være på den sikre siden der ansvaret også skal omfatte renter og kostnader. I den grad dette blir tilfellet, vil beløpsgrensen gi begrenset veiledning i forhold til hva det sannsynlige ansvaret vil bli. Den reelle forutberegneligheten for kausjonisten kan derfor bli dårligere enn etter forslaget fra kommisjonen. På bakgrunn av dette mener departementet at kravet til angivelse av en beløpsgrense bare bør knytte seg til hovedstolen.”

- (42) Det var altså sentralt for lovgiverne å hindre at kausjonisten blir ansvarlig for mer enn det lån som skal sikres, og å hindre avtaler mellom långiver og låntaker som øker kausjonsansvaret. Kausjonen kan derfor ikke gjelde et ubestemt eller ubegrenset beløp; omfanget må være konkret angitt.
- (43) Ordlyden i § 61 første ledd bruker formuleringen ”kausjonsbeløpets størrelse”, og av det jeg har sitert fra proposisjonen går det frem at det skal angis en bestemt sum i penger. Et sentralt spørsmål i den foreliggende sak er om dette utelukker enhver form for prosentangivelse av kausjonsansvaret.
- (44) Selv om formuleringene i ordlyd og forarbeider kan tale for en slik forståelse, kan loven etter mitt syn ikke forstås så strengt. Lite tyder på at lovgiverne har hatt denne situasjonen i tankene. Dersom kausjonsansvarets størrelse uansett lar seg utlede av kausjonsavtalen, tilsier ikke formålet med innholdskravet at kausjonsavtalen skal være ugyldig.

- (45) Derimot må det være et krav at kausjonsbeløpets størrelse lar seg beregne ut fra det som står i kausjonsavtalen alene. Det er ikke tilstrekkelig at maksimum kan beregnes ved at man henter opplysninger fra dokumenter utenfor kausjonsavtalen. Det kan heller ikke være tilstrekkelig at kausjonisten muntlig er informert om beløpet eller på annen måte har oversikt over lånets størrelse, for eksempel på grunn av nærhet mellom låntaker og kausjonist.
- (46) Som det går frem av det jeg har sitert fra forarbeidene, skal § 61 første ledd langt på vei samsvare med spesialitetsprinsippet i panteloven § 1-4. Også denne bestemmelsen er forstått slik at de innholdsmessige krav ikke er oppfylt dersom informasjon må hentes utenfor grunnboken, jf. Rt. 2003 side 1722. Jeg tilføyer at for rentekrav, som den nevnte dommen gjaldt, har finansavtaleloven bestemmelser i § 59 første ledd bokstav c og i § 61 andre ledd, jf. det jeg nettopp har sitert fra proposisjonen.
- (47) Jeg går nå over på den konkrete rettsanvendelse. Jeg finner det klart at formuleringen ”25 % of the outstanding loan to LB Kiel at all time” ikke alene tilfredsstiller lovens krav. Angivelsen av beløpet i prosent medfører ikke i seg selv brudd på innholdskravet. Det sentrale er at det av formuleringen ikke lar seg utlede hvilket beløp de 25 prosentene knytter seg til. Formuleringen ”the outstanding loan to LB Kiel at all time” er – isolert sett – nettopp en slik ubestemt størrelse uten begrensninger som lovgiverne ville hindre. At beløpet greit lar seg bringe på det rene av dokumenter utenfor kausjonsavtalen, er som jeg tidligere har nevnt, ikke tilstrekkelig selv i et tilfelle som dette hvor det er nærhet mellom låntaker og kausjonist.
- (48) Den gjenstående delen av lånet kan imidlertid beregnes ut fra opplysninger i andre deler av kausjonsavtalen: I fjerde kulepunkt i oppstillingen over betingelser går det frem at AS Reinsfjell skulle foreta ekstraordinære nedbetalinger av lånet med 25 millioner kroner. De øvrige avdrag er listet opp i avtalen avdrag for avdrag med til sammen 109,2 millioner kroner, og det er uttrykkelig nevnt at avdragsplanen ikke inkluderer de ekstraordinære avdrag. Det går følgelig frem at restgjelden var på 134,2 millioner kroner.
- (49) Når de ulike punkter i kausjonsavtalen ses i sammenheng, kan man altså uten store vansker beregne at kausjonsansvaret var på 33,55 millioner kroner på avtaletidspunktet. Kausjonsavtalen har dermed fullstendige opplysninger om kausjonsbeløpets størrelse. Betydningen av at telefaksen angir det opprinnelige lånebeløp er det etter dette ikke nødvendig å ta stilling til.
- (50) Lovens krav til kausjonsavtalens innhold er oppfylt, og kausjonsavtalen er gyldig. Lagmannsrettens dom blir etter dette å stadfeste i det jeg også er enig i omkostningsavgjørelsen.
- (51) Anken har vært forgjeves, og jeg finner det klart at AS Reinsfjell må pålegges å betale saksomkostninger, jf. tvistemålsloven § 180 første ledd. Ankemotpartens saksomkostninger for Høyesterett er oppgitt til 699 050 kroner. Av dette beløpet utgjør 529 540 kroner salær til prosessfullmektigen, 36 700 kroner reiseutgifter mv. og 132 810 merverdiavgift. Kravet tas til følge.
- (52) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes.
2. I sakskomkostninger for Høyesterett betaler AS Reinsfjell til HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch 699 050 – sekshundreogtittitusenogfemti – kroner innen to – 2 – uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.

- (53) Dommer **Oftedal Broch:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (54) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (55) Dommer **Indreberg:** Likeså.
- (56) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (57) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes.
2. I sakskomkostninger for Høyesterett betaler AS Reinsfjell til HSH Nordbank AG, Copenhagen Branch 699 050 – sekshundreogtittitusenogfemti – kroner innen to – 2 – uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.

Riktig utskrift bekreftes: